

K. MAKEDONYA

A. Genel Bilgiler (2023)

Resmi Adı	: Kuzey Makedonya Cumhuriyeti
Resmi Dili	: Makedonca, Arnavutça
Yönetim Biçimi	: Üniter parlamenter cumhuriyet
Başkenti	: Üsküp
Cumhurbaşkanı	: Stevo Pendarovski
Başbakan	: Dimitar Kovačevski
Önemli Tarihler	: 8 Eylül 1991 (Yugoslavya'dan bağımsızlık) 8 Nisan 1993 (Tanınma)
Yüzölçümü	: 25.713 km ²
Nüfusu	: 2 milyon kişi
Para Birimi	: Makedon Dinarı (MKD)
Para Birimi Paritesi	: 1 TL = 3,05 MKD (07.03.2023 tarihi itibarıyla)

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı, K. Makedonya Ülke Masası

B. Temel Ekonomik Göstergeler (2022)

GSYİH	: 14,1 milyar \$
Kişi Başına Milli Gelir	: 6.816 \$
GSYİH Büyüme Oranı	: 2,8 %
GSYİH Dağılım Oranı	: Tarım: 10,9 % Sanayi: 26,6 % Hizmetler: 62,5 %
Ana Sanayi Sektörleri	: Gıda işleme, içecek, tekstil, kimyasallar, demir, çelik, çimento, enerji, eczacılık ürünleri, otomotiv parçalar
Enflasyon Oranı	: 0,9 %
İşgücü	: 0,7 milyon kişi
İşsizlik Oranı	: 17,2 %
İhracat	: 9,1milyar \$ (2021)
İthalat	: 10,3 milyar \$ (2021)

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı, K. Makedonya Ülke Masası, Trademap ve CIA World Factbook Country Report

C. Dış Ticaret Verileri

1. Genel Dış Ticaret Verileri

(Milyar \$)	2019	2020	2021
İhracat	7,1	6,6	9,1
İthalat	9,4	8,7	10,3
Ticaret Hacmi	16,5	15,3	19,4
Denge	-2,3	-2,1	-1,2

Kaynak: Trademap

2. Başlıca İhraç Ürünleri (2021):

GTIP	Ürün	Tutar (Milyon \$)
38	Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	2.437
85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	1.463
84	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.023
72	Demir çelik ürünler	836
94	Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	357
Diğer		3.067
Toplam		9.183

Kaynak: Trademap

3. Başlıca İthal Ürünleri (2021):

GTIP	Ürün	Tutar (Milyon \$)
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	1.414
85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	1.138
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	964
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	643
28	İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	642
Diğer		5.526
Toplam		10.327

Kaynak: Trademap

4. İhracatında Başlıca Ülkeler (2021):

Ülke	Tutar (Milyon \$)	Yüzde %
Almanya	4.118	44,8
Bulgaristan	433	4,7
Macaristan	385	4,2
Çin	371	4
Sırbistan	362	3,9
Türkiye (11.)	256	2,2

Kaynak: Trademap ve TÜİK

5. İthalatında Başlıca Ülkeler (2021):

Ülke	Tutar (Milyon \$)	Yüzde %
Birleşik Krallık	2.048	19,8
Almanya	1.473	14,3
Yunanistan	1.032	10
Sırbistan	963	9,3
Türkiye (4.)	698	6,3
Bulgaristan	584	5,7

Kaynak: Trademap ve TÜİK

D. Türkiye – K. Makedonya Ticari İlişkileri

1. Türkiye – K. Makedonya Arasındaki Karşılıklı Ticaret Verileri (Milyon \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2020	415	130	285	545
2021	570	201	369	771
2022	698	256	442	954

Kaynak: TÜİK

2. Başlıca Ürünler Bazında Türkiye'nin K. Makedonya'ya İhracatı / 2021

GTIP	Fasıl	Milyon \$
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	65
39	Plastikler ve mamulleri	53,5
85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	35,3
73	Demir veya çelikten eşya	35,2
76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	31,1
Diğer		350,1
Toplam		570

Kaynak: TÜİK ve T.C. Ticaret Bakanlığı, K. Makedonya Ülke Masası

3. Başlıca Ürünler Bazında Türkiye'nin K. Makedonya'dan İthalatı / 2021

GTIP	Fasıl	Milyon \$
72	Demir ve çelik	63,2
54	Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	20,9
85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	18,3
74	Bakır ve bakırdan eşya	12,5
69	Seramik mamulleri	12,2
Diğer		74,1
Toplam		201

Kaynak: TÜİK ve T.C. Ticaret Bakanlığı, K. Makedonya Ülke Masası

4. Türkiye ile K. Makedonya Arasında İmzalanan Yürürlükteki Anlaşma ve Protokoller

K. Makedonya ile ülkemiz arasında **Serbest Ticaret Anlaşması bulunmaktadır.** İmza tarihi: **7.9.1999**

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı, K. Makedonya Ülke Masası

5. İzmir – K. Makedonya Arasındaki Karşılıklı Ticaret Verileri (Milyon \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2020	16,1	1,9	14,2	18
2021	17,3	20,9	-3,6	38,2
2022	23	42	-19	65

Kaynak: TÜİK

6. Ürünler Bazında İzmir'in K. Makedonya'ya İhracatı / 2021

GTIP	Fasıl	Milyon \$
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	3,2
8	Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	1,6
52	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	1,6
39	Plastikler ve mamulleri	1,4
73	Demir veya çelikten eşya	1
87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	1
Diğer		7,1
Toplam		17,3

Kaynak: TÜİK

7. Ürünler Bazında İzmir'in K. Makedonya'dan İthalatı / 2021

GTIP	Fasıl	Milyon \$
54	Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	12,3
72	Demir ve çelik	2,7
55	Sentetik ve suni devamsız lifler	2,2
9	Kahve, çay, paraguay çayı ve baharat	1,1
Diğer		2,4
Toplam		20,9

Kaynak: TÜİK

E. K. Makedonya ile İlgili Diğer Önemli Hususlar:

1. Vize

Diplomatik, Hizmet, Hususi ve Umuma Mahsus Pasaport hamilleri 90 güne kadar seyahatlerinde vizeden muaftır.

Öğrenim ve çalışma amaçlı gelecek kişiler vizeye tabiidir.

2. K. Makedonya Sermayeli Şirketler (31.12.2021 tarihi itibariyle)

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yabancı Sermayeler Genel Müdürlüğü'nden alınan bilgiye göre Türkiye'de **179** adet K. Makedonya sermayeli şirket bulunmakta olup, bu firmaların **4** adedi İzmir'de yer almaktadır.

Firma Adı	Sektörü	Alt Sektörü
Meb Oil Petrol Ürünleri End. A.Ş.	Madencilik Ve Taş ocakçılığı	Tetkik Ve Arama Hariç, Ham Petrol Ve Doğalgaz Çıkarımı Ve Bunlarla İlgili Hizmet Faaliyetleri
Tarçın Kuyumculuk Hediye Eşya İthalat İhracat Tic. A.Ş.	Toptan Ve Perakende Ticaret, Motorlu Taşıt, Motosiklet, Kişisel Ve Ev Eşyalarının Onarımı	Motorlu Taşıtlar Ve Motosikletlerin Dışında Kalan Perakende Ticaret, Kişisel Ve Ev Eşyalarının Tamir
Turmak Özel Sağlık Ve Kozmetik Ürün. İnşaat San.ve Tic. Ltd. Şti.	Toptan Ve Perakende Ticaret, Motorlu Taşıt, Motosiklet, Kişisel Ve Ev Eşyalarının Onarımı	Motorlu Taşıtlar Ve Motosikletlerin Dışında Kalan Perakende Ticaret, Kişisel Ve Ev Eşyalarının Tamir
Ventor Makina San. Tic. Ltd. Şti.	Gayrimenkul, Kiralama Ve İş Faaliyetleri	Diğer İş Faaliyetleri

Ayrıca, Sicil Birimimizden alınan bilgiye göre **Odamıza** kayıtlı K. Makedonya sermayeli şirket **bulunmamakta** olup, **İzmir Ticaret Odası'na** kayıtlı **1** adet firma olduğu tespit edilmiştir.

Ünvanı	Nace Kodu	Meslek Grubu
Göztepe Lojistik Limited Şirketi	49.41.03 - Kara yolu ile uluslararası yük taşımacılığı (gıda sıvı kuru yük vb.) (gaz ve petrol ürünleri hariç)	45 - Yük Taşıma Ve Antrepo Grubu

3. Ulaşım

İzmir'den K. Makedonya'nın başkenti Üsküp'e Pegasus Havayolları tarafından aktarmasız uçuşlar düzenlenmektedir.

4. Odamıza Yapılan veya Odamızın Gerçekleştirdiği Önceki Ziyaretler / Organizasyonlar

TARİH	ETKİNLİK TİPİ	GELEN HEYET/TEMSİLCİ	KARŞILAYAN / KATILAN
23-26.08.2009	Odamızın Temsil Edildiği Organizasyonlar	Makedonya-Karadağ-Sırbistan-Hırvatistan seyahatleri (TOBB görevi nedeniyle)	Ender Yorgancılar

25-28.05.2009	Odamızın Temsil Edildiği Organizasyonlar	Makedonya-Kosova seyahati (TOBB görevi nedeniyle)	Ender Yorgancılar
20.01.2011	Diplomatik Misyon Ziyareti	Makedonya Büyükelçisi Goran TASKOVSKY	Ender Yorgancılar
22.07.2016	Diplomatik Misyon Ziyareti	Makedonya Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Sn. Dr. Zvonko Mucunski'nin Odamızı ziyareti	Ender Yorgancılar
5.09.2019	Diplomatik Misyon Ziyareti	IEF kapsamında Kuzey Makedonya Dış Yatırımlardan Sorumlu Devlet Bakanı Sn. Dr. Elvin Hasan ve beraberindeki heyetin ziyareti	Ender Yorgancılar, Muhsin Dönmez
13.05.2022	Diplomatik Misyon Ziyareti	Çiğli Belediye Başkanı Utku Gümrükçü ev sahipliğinde Makedonya İş İnsanları Heyeti'nin Odamızı Ziyareti	Ender Yorgancılar

5. Ek Bilgiler

Türkiye-K. Makedonya İlişkileri

Türkiye ile Kuzey Makedonya arasında, gücünü ortak tarih ve kültürden alan yakın ilişkiler ve işbirliği mevcuttur. Düzenli ve sık aralıklarla karşılıklı üst düzey ziyaretler gerçekleştirilmektedir. Türkiye, Kuzey Makedonya'yı anayasal adıyla ve "ulus" olarak tanıyan ilk devlettir. Ülkemiz, keza Üsküp'te Büyükelçi görevlendiren ilk devlettir.

Türkiye, bağımsızlığını kazandığı tarihten bu yana, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nin ülke bütünlüğünü, egemenliğini ve sınırlarının değişmezliğini kararlılıkla savunmuştur. Kuzey Makedonya'nın üniter devlet yapısının yanı sıra çok etnili ve çok kültürlü dokusunun da korunmasını desteklemektedir.

2017 yılında Kuzey Makedonya'daki siyasi krizin aşılmasının ardından, iki ülke arasındaki üst düzey ziyaret trafiği hız kazanmıştır. Dönemin Kuzey Makedonya Cumhurbaşkanı Gjorge Ivanov, 20-21 Şubat 2018 tarihlerinde ülkemize resmi ziyarette bulunmuş, Sayın Cumhurbaşkanımızın 9 Temmuz 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen yemin törenine iştirak etmiş, son olarak da Uluslararası İşbirliği Platformu tarafından 25-28 Kasım 2018 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen 9. Boğaziçi Zirvesi'ne katılmıştır. Ayrıca 2018 yılı içerisinde, Ekonomi Bakanı Kreshnik Bekteshi 29-31 Ocak 2018 tarihlerinde, Başbakan Zoran Zaev 11-12 Şubat 2018 tarihlerinde, Başbakan Yardımcısı ve Savunma Bakanı Radmila Sekerinska 21-22 Mart 2018 tarihlerinde, Meclis Başkanı Talat Xhaferi 18-21 Nisan 2018 tarihlerinde, Kültür Bakanı Asaf Ademi 3-5 Aralık 2018 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmişlerdir.

Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Nikola Dimitrov, 17 Ocak 2019 tarihlerinde ülkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Son olarak Devlet Bakanı Zoran Shapuric, 20 Şubat 2019'da İstanbul'da düzenlenen "Dünya Melek Yatırımcılar Forumu"na katılmış, Başbakan Yardımcısı ve İçişleri Bakanı Oliver Spasovski ise İstanbul'da gerçekleştirilen Budapeşte Süreci 6. Bakanlar Konferansı vesilesiyle Sayın İçişleri Bakanımızla bir görüşme yapmış, ayrıca Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanı Mila Carovska İstanbul'da düzenlenen I. Yaşlılık Şurası'na iştirak etmiştir.

Sayın Bakanımız NATO Dışışleri Bakanları İlkbahar dönemi toplantısı marjında 3 Nisan 2019 tarihinde Vaşington'da Dışışleri Bakanı Dimitrov'la sabah kahvaltısında bir araya gelmiştir.

Milli Savunma Bakanımız Sayın Hulusi Akar, 3 Nisan 2019'da Kuzey Makedonya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Kuzey Makedonya Dış Yatırımlardan sorumlu Devlet Bakanı ve aynı zamanda soydaşımız olan Dr. Elvin Hasan 8-11 Nisan 2019 tarihlerinde ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiş, Sayın Bakanımız, Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mustafa Varank'la görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Kuzey Makedonya'yla siyasi istişareler 13 Mayıs 2019 tarihinde Üsküp'te yapılmış, istişare heyetinin başkanı Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakcı seçilmiş Cumhurbaşkanı Stevo Pendarovski'nin 12 Mayıs'taki yemin törenine de iştirak etmiştir.

TBMM Başkanı Mustafa Şentop 25-26 Mayıs 2019 tarihlerinde Kuzey Makedonya'daki iftar ve sahur programlarına katılarak soydaşlarımızla bir araya gelmiştir.

Sayın Bakanımız 15-16 Temmuz 2019 tarihlerinde Kuzey Makedonya'yı ziyaret etmiştir.

K. MAKEDONYA'YA İHRACATTA BAŞLICA POTANSİYEL SANAYİ ÜRÜNLERİ

- 1) İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar
- 2) Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)
- 3) İnşaat demiri
- 4) Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları
- 5) Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar
- 6) Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.
- 7) Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)
- 8) Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri
- 9) Diğer örme mensucat
- 10) Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar
- 11) Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)
- 12) Traktörler
- 13) Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanslar
- 14) Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle %85 veya daha fazla pamuk içerenler) (m2. ağırlığı 200 gr. ı geçmeyenler)
- 15) Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları
- 16) Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folyo (gözeneksiz)
- 17) Kauçuktan yeni dış lastikler
- 18) Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.

- 19)Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçalar
- 20)Plastikten monofiller, ince ve kalın çubuklar ve profiller (enine kesitinin en geniş yeri> 1mm)
- 21)Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları
- 22)Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.)
- 23)Plastikten diğer plakalar, levhalar, yapraklar, filmler, folyolar ve şeritler
- 24)Bulaşık, şişe vb. yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb. doldurma, etiketleme makinaları, ambalaj vb. makinalar
- 25)Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya

K. MAKEDONYA'YA İHRACATTA BAŞLICA POTANSİYEL TARIM VE GIDA ÜRÜNLERİ

- 1) Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları
- 2) Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları
- 3) Tatlı Bisküvi ve Gofretler
- 4) Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)
- 5) Turunçgiller (taze/kurutulmuş)
- 6) Konserve Sebze (Bezelye, patates, zeytin, fasulye vb.)
- 7) Soslar ve müstahzarları; çeşni/lezzet verici karışımlar; hardal unu, irmiği ve hazır hardal
- 8) Dondurma ve yenilen diğer buzlar
- 9) Balıklar (dondurulmuş)
- 10)Makarnalar ve kuskus
- 11)Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)
- 12)Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)
- 13)Hububat veya hububat ürünlerinin kabartılması veya kavrulması suretiyle elde edilen gıda mamulleri
- 14)Domates (taze/soğutulmuş)
- 15)Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı